

Andrzej Matoga

Tur Dolny-Busina, gm. Michałów, woj. kieleckie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 19, 55

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SWIECIECHÓW DUŻY
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 6

Muzeum Regionalne
w Kraśniku

Badania prowadził mgr Zbigniew Wichrowski, Konsultant - doc,
dr Jan Gurba, Finansował WKZ w Tarnobrzegu. Pierwszy sezon
badań. Osada kultury lużyckiej oraz z wczesnego okresu epoki
brązu.

Stanowisko położone jest na płaskim wzniesieniu w obrębie terasy nadzalewowej Wisły, w central-
nej części wsi, po prawej stronie drogi Annopol-Józefów, około 100 m na północ od szkoły podstawowej.

Przebadano sondazowo pow. 70 m² na kulminacji wzniesienia, natrafiając na ubogą warstwę kulturową
z materiałem krzemionym i ceramicznym, głównie kultury lużyckiej, w mniejszym stopniu z wczesnego
okresu epoki brązu. Oprócz kilku niewielkich zacieśnień o nieokreślonej funkcji, uchwycono prawdopodobnie
zarys dolki postopowego, pochodzący z narożnika obiektu mieszkalnego o szypowej konstrukcji ścian. Inwen-
tarz obiektów stanowi bardzo ubogi i niecharakterystyczny materiał ceramiczny i krzemionny. Wśród zabytk-
ków wydzielonych wystąpił krzemionny grociek strzały do łuku o zaostrzonej podstawie, pochodzący prawdo-
podobnie z końca neolitu oraz kilka form narzędziowych z początku epoki brązu.

Materiały i dokumentację z badań złożono w MR w Kraśniku.

Badania nie będą kontynuowane.

TUR DOLNY-BUSINA, gm. Michałów
woj. kieleckie
Stanowisko 3

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Andrzej Matoga, Finansował WOKA w
Kielcach, Czwarty sezon badań, Osada kultury trzcinieckiej oraz
osada i cmentarzysko kultury lużyckiej.

Prace skoncentrowano w północno-zachodniej części stanowiska. Przebadano obszar o powierzchni
440 m² odkrywając 36 obiektów osadowych /nr 226-262/ oraz 38 grobów kultury lużyckiej /nr 81-98/.

Z obiektów osadowych tylko jeden można pewnie łączyć z osadnictwem kultury lużyckiej z drugiej po-
łowy okresu brązu. Pozostałe obiekty zaliczyć należy do kultury trzcinieckiej. Wśród nich najprost-
szy typ stanowi skupiska ceramiki, złożone zarysów ze skorup pochodzących z 1 ewentualnie 2 naczyń -
przeważnie garnek o osowalym profilu, zdobionych listwami dookołnymi. Następną grupę tworzą płytkie
jamy, w rzucie kołiste lub owalne o śr. wahającej się w granicach 40-98 cm. Wypełniska tych obiektów, w
profilu przeważnie nieckowate, zawierały pojedyncze skorupy i grudki polepy. Do obiektów kultury trzcinie-
ckiej o typowo zasobowym lub produkcyjnym charakterze można zaliczyć tylko 3 jamy. W rzucie posiadały one
kształt kołisty o śr. 120-180 cm. W profilu były cylindryczne i dochodziły do głęb. 100-120 cm. Wypełnisko
jednej z tych jam przy dnie miało smoliste czarną barwę i wyraźnie było przesycane popiołem i węglem
drzewnym /obekt produkcyjny/. Środek jamy zajmowały przeważnie związane z zawaleniem się obiektu.
Znaleziono tam, w obrębie czarnej, nawęglonej ziemi z wtrętami szaro-brunatnego piasku, liczne fragmenty
naczyni kultury trzcinieckiej oraz duże grudy wypalanej polepy z odciskami drewnianych palików, tworzących
zapewne konstrukcję zabezpieczającą ścianki obiektu przed osypaniem się. Konstrukcja ta nie wytrzymała
jednak pod ciężarem napierającego piasku i po jakimś czasie runęła do wnętrza jamy tworząc opisany poziom.

Groby kultury lużyckiej rozlokowane były w zasadzie równomiernie na całym przebadanym terenie.
Z wyjątkiem obiektu 86, który pochodzi najprawdopodobniej z III okresu EB /garnek o osowalym profilu i
wygładzonej powierzchni/ wszystkie pozostałe groby należy łączyć z klasyczną fazą grupy górnoląska-
małopolskiej kultury lużyckiej ze schyłku EB i początków wczesnej epoki żelaza. Należały one wyłącznie do
kategorii obiektów ciepłopalnych, przy czym tylko dwa można zaliczyć do grobów bezpopielnicowych. Pozostałe
to obiekty popielnicowe. Ze względu na zły stan zachowania wielu grobów trudno jest dokonać ich podziału
i bliższej charakterystyki. Wydaje się, iż przeważały obiekty złożone wyłącznie z naczyń zawierającego
przypalone kości. W 9 grobach popielnicę nakrywała masa odwrócona dnem do góry lub inne naczynie, przy
czym często w takich przypadkach rejestrowano jedynie fragmenty przykrycia. Zaledwie kilka grobów wy-
posażono w przystawki /pojedynczy czerpak lub naczynie wazowate/ oraz drobne ozdoby brązowe /kolczyka
lub skręty drutu brązowego/.

Materiały znajdują się w Instytucie Archeologii UJ w Krakowie.

Badania będą kontynuowane.

TYSZOWCE
woj. zamojskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii
w Lublinie

Badania prowadziła mgr Halina Wróbel, Finansował WKZ w Za-
mościu i UMCS w Lublinie. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko
kurhanowe kultury trzcinieckiej, ślady osadnictwa neolitycznego
oraz wczesnobrązowego w typie kultur postsznurowych.